

Universitatea Babeș-Bolyai

Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării

Școala Doctorală Comunicare, Relații Publice și Publicitate

Comunicare și abilități digitale ale copiilor și adolescenților

în contextul migrației parentale

Studiu de caz: județul Suceava

REZUMAT

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT

Prof. univ. dr. habil. Delia Cristina BĂLAȘ (BALABAN)

DOCTORAND

Viviana-Maria Huțuleac

Cluj-Napoca

2024

Cuprinsul tezei

Lista tabelelor și a figurilor.....	5
Introducere.....	6
Capitolul 1. Media în contextul dezvoltării tehnologice.....	16
1.1. Internetul	18
1.2. Rețelele sociale.....	20
1.3. Teoria Agenda Setting și fenomenul migrației.....	28
1.4. Comunicarea guvernamentală pe rețelele sociale.....	30
1.5. Concluziile capitolului.....	32
Capitolul 2. Media literacy și digital literacy: Fundamente teoretice.....	34
2.1. Media literacy.....	34
2.2. Definirea conceptului și evoluția media literacy.	35
2.3. Media literacy, information literacy și digital literacy.....	43
2.4. Media information literacy și digital literacy în Uniunea Europeană.....	54
2.5. Media information literacy și digital literacy în România.	59
2.6. Concluziile capitolului	65
Capitolul 3. Migrație și migranți.....	67
3.1. Migrație și migranți: Concepte și caracteristici.....	67
3.2. Migranți și refugiați.....	68
3.3. Teorii ale migrației.....	70
3.3.1. Teoria Push and Pull.....	70
3.3.2. Teoria neoclasică.....	72
3.3.3. Teoria rețelelor.....	73
3.3.4. Teoria noii economii a migrației forței de muncă.....	73
3.3.5. Teoria capitalului uman.....	74
3.3.6. Teoria remitențelor	75
3.3.7. Teoria sistemelor de migrație.....	76
3.3.8. Teoria transnaționalismului.....	77

3.3.9. Teoria tranziției de mobilitate.....	78
3.4. Migrația în Uniunea Europeană.....	79
3.5. România și dinamica fenomenului migraționist.....	81
3.6. Copiii rămași acasă.....	87
Cadrul legislativ și impactul social al migrației intra-UE.....	87
3.7. Concluziile capitolului.....	92
Capitolul 4. Metodologia cercetării.....	93
Capitolul 5. Abilitățile media ale copiilor români cu părinți care lucrează în străinătate.....	100
5.1. Cadrul introductiv: Date statistice, prezentarea eșantionului și a caracteristicilor acestuia.....	100
5.2. Cunoștințele tehnice despre media.....	103
5.3. Contextul legal și economic.....	105
5.4. Discursul social despre riscuri și norme.....	106
5.5. Conștientizarea medialității.....	107
5.6. Competențele personale.....	108
5.6.1. Abilități de evaluare.....	108
5.6.2. Abilități motivaționale.....	109
5.6.3. Abilități emoționale.....	110
5.6.4. Competențe creative.....	111
5.7. Competențe sociale.....	112
5.7.1. Abilități participative.....	112
5.7.2. Abilități de comunicare.....	114
5.7.3. Competențe educaționale.....	115
5.7.4. Competențe morale.....	116
5.8. Concluziile analizei interviurilor semi-structurate.....	116
Capitolul 6. Acțiuni și activități ale instituțiilor abilitate pentru familiile cu cel puțin un părinte plecat în străinătate.....	118
Capitolul 7. Analiza de conținut a comunicării în social media și pe platformele online a Consiliului Județean Suceava, respectiv a Serviciului Diasporă, Parteneriate Externe și Protocol	123

7.1. Analiza conținutului publicat pe pagina de Facebook Relația cu Diaspora în perioada 2019-2024.....	123
7.2. Analiza conținutului dedicat relației cu diaspora de pe pagina oficială de web a Consiliului Județean Suceava.....	127
7.3. Analiza publicațiilor din presa locală și regională privind proiectul Luna Diasporei.....	131
7.4. Concluziile capitolului.....	136
Concluzii, limite și perspective viitoare ale cercetării.....	138
Concluzii generale.....	138
Limite și perspective viitoare de cercetare.....	142
Bibliografie.....	143
Anexe.....	160

În ultimii mai bine de 30 de ani, de la schimbările politice din 1989, fenomenul emigrației a reprezentat un aspect fundamental al dinamicii societății românești. Dacă până în anul 2007, anul în care România a devenit membru al Uniunii Europene (UE), acest fenomen a avut o anumită dinamică, după 2007, numărul românilor plecați la muncă în străinătate a crescut semnificativ și, destinațiilor deja devenite tradiționale, precum Italia și Spania, li s-au adăugat destinații precum Germania, Suedia și Regatul Unit al Marii Britanii, astfel încât România, a devenit a doua țară din UE, după Polonia, în ceea ce privește emigrația intra-europeană (Bertoli, Brücker, & Moraga, 2013; OECD, 2018). Înainte de 2007, statisticile au arătat că majoritatea persoanelor care au emigrat pentru a munci în străinătate au avut ca destinație țări ale Uniunii Europene, precum Italia și Spania. Unul dintre motive îl reprezintă, cu siguranță, limbile oficiale ale acestor țări de sorginte latină, un avantaj pentru un vorbitor de limba română. Cel de-al doilea aspect, probabil cel mai important, îl au politicile migratorii ale acestor țări care au fost mai permissive, înainte de 2007, cu emigranții români (Bleahu, 2007; Mara, 2012; Vasile, 2014).

România este una dintre țările Uniunii Europene care s-a confruntat cu o migrație semnificativă a populației către țări precum Italia, Spania, Germania, Franța, Marea Britanie în ultimele două decenii (OECD, 2018). Un număr semnificativ de români au părăsit țara pentru a-și găsi un loc de muncă mai bine plătit. Odată plecați, aceștia și-au lăsat copiii acasă, în grija bunicilor, rudelor sau chiar prietenilor. Migrația intensă a românilor către alte țări a început imediat după anul 1989 (Sandu, 2000), în diverse etape, iar după aderarea României la Uniunea Europeană a crescut semnificativ. Estimările pentru ultimul deceniu arată că România a pierdut 250 000 de români prin migrația externă definitivă. Lor li se adaugă migranții temporari sau cei care practică migrația circulară, cât și cei care pleacă pentru studii, aceștia fiind plecați pentru perioade limitate de timp, revenind, ulterior, în țară (Vincze & Balaban, 2022).

La sfârșitul anului 2023, în România, numărul total de familii cu părinți plecați la muncă în străinătate era de 51 807, iar numărul total de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în alte țări este de 64 936 (Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, 2024). Regiunea Nord-Est reprezintă zona cu cei mai mulți copii cu părinți plecați în străinătate, iar județul Suceava ocupă primul loc în România, aceasta fiind și motivația analizei acestei zone, în special, în studiul de caz aferent acestei cercetări. Datele oficiale sunt, însă, mult mai mici decât cele reale, având în vedere faptul că nu toți părinții care practică migrația temporară sau circulară declară autorităților că au plecat din țară pentru o anumită perioadă.

Instituția responsabilă de monitorizarea copiilor cu părinți plecați în străinătate este Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava (DGASPC). În ceea ce privește județul Suceava, pentru perioada 2018-2023, DGASPC deține informații atât despre numărul de familii din județul Suceava care se confruntă cu fenomenul migraționist, cât și numărul copiilor cu părinți plecați în străinătate. În ce privește numărul de familii din care unul sau ambii părinți au plecat la muncă în străinătate, aici fiind incluse și familiile monoparentale, situația prezintă o tendință descrescătoare, la nivelul județului Suceava, după cum urmează: în anul 2018, 5 902 familii din județul Suceava aveau cel puțin un părinte plecat în străinătate la muncă, în anul 2019, acesta scăzând până la 5 666, apoi ajungând la 5 059 în 2020, respectiv 5 009 în 2021. În anul 2022, a început să crească, ajungând la 5 102, ca apoi, în 2023, numărul familiilor cu cel puțin un părinte plecat în străinătate la muncă să fie cel mai mic din ultimii 6 ani, respectiv 4 068, conform DGASPC Suceava, datele fiind furnizate la solicitarea autoarei tezei de față în scopul prezentei cercetări.

Numărul copiilor rămași acasă a urmat aceeași tendință, pornind de la 8 213 copii rămași acasă, în 2018, scăzând la 7 526 în 2019, apoi 7 002 în 2020, ajungând la cel mai mic număr din ultimii 6 ani în 2021, respectiv 6 518. Numărul copiilor rămași acasă a crescut în 2022, acesta fiind de 6 596, scăzând ulterior la 5 419 la sfârșitul anului 2023, conform datelor puse la dispoziție de DGASPC Suceava.

Există diverse teorii care explică fenomenul migrației, cum ar fi teoria rețelelor care subliniază importanța de a cunoaște persoane care au emigrat într-o anumită țară și care pot facilita, de exemplu, găsirea unui loc de muncă, a unei locuințe etc. Aceste teorii sunt discutate într-o manieră exhaustivă în teza de față. De la bun început trebuie subliniat faptul că în teoriile despre migrație se precizează două tipuri de factori care influențează acest fenomen: factorii de tip *push* (ce se petrece în țara de origine și duce la emigrație) și factorii *pull* (ce se petrece în țările care primesc imigranți). Așadar, dacă factorii de tip *push* au fost, de cele mai multe ori, de natură economică, necesită subliniat aici faptul că tranziția la economia de piață a fost una destul de dură în România anilor 1990, afectând, cu precădere, orașele, dintre care unele nu au reușit să își revină chiar două decenii mai târziu. După 2007, românii au migrat în țări precum Germania, Suedia sau Regatul Unit al Marii Britanii (în special, imediat după 2010 când criza economică a afectat țări precum Spania într-o măsură mai mare decât a afectat, de exemplu, Germania). După 2020 și, cu precădere, pe perioada pandemiei COVID-19, am asistat la intensificarea unor factori de tip *pull*,

datorită lipsei acute a forței de muncă din anumite sectoare, în țări precum Germania sau Austria (Vincze & Balaban, 2022).

Fenomenul emigrației a avut și are în continuare implicații economice, sociale și politice profunde asupra societății românești, așa cum subliniază o serie de cercetări pe aceasta temă din ultimele decenii (Diminescu, 2009; Mădroane, 2016; Vasile et al., 2013) și nu numai. Au existat lucrări recente care au reliefat felul în care presa a prezentat diaspora românească (Beciu et al., 2017; Botezat & Moraru, 2020; Cârlan & Ciocea, 2014; Rotaru, 2016), fapt care a avut impact asupra alegerilor și asupra modului în care a contribuit la schimbarea democratică a României (Ciocea & Cârlan, 2012; Dolea, 2018).

În ultimii ani asistăm și la reacțiile unor decidenți politici care au condus la conturarea unor măsuri legislative cu privire la acest fenomen, una dintre problemele majore fiind reprezentată de părinții care lucrează sezonier sau pe perioade mai îndelungate în străinătate, așadar participă la fenomenul migraționist circulatoriu, cât și copiii acestora care au fost lăsați acasă în grija unor terți (Huțuleac & Balaban, 2019).

Cercetări recente au reliefat problematica acestui fenomen care are implicații profunde la nivel societal, dar, mai ales, la nivel individual asupra echilibrului emoțional al copiilor și adolescenților, a stării de bine acestor copii, a performanțelor școlare, fiind chiar semnalate anumite aspecte legate de accentuarea delincvenței în cazul acestui grup (Sandu, 2010).

În ultimele decenii au fost publicate cercetări pe tema emigrației și a diasporei (Dolea, 2018; 2022), însă lucrarea de față propune o perspectivă care se dorește a fi una inovatoare, așadar originală. Există doar câteva studii (ex. Botezat & Pfeiffer, 2014; 2019; Huțuleac & Balaban, 2019; Balaban & Huțuleac, 2021) cu privire la felul în care media a evidențiat problematica migrației, problematica adolescenților și a copiilor rămași siguri acasă în grija bunicilor sau a altor rude, în timp ce părinții lor lucrau în străinătate. Datele culese prin intermediul unui chestionar au evidențiat faptul că în cazul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, mai ales a celor din mediul rural, predispoziția către depresie și probleme de sănătate în general este mai mare decât la alți copii și adolescenți români. În plus, copiii și adolescenții ai căror părinți sunt departe depun mai mult efort în vederea obținerii unor performanțe similare colegilor lor (Botezat & Pfeiffer, 2014).

Cei doi piloni pe baza cărora este construită prezenta lucrare sunt reprezentați de media și de copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate. Când ne referim la migrație, în teza

de față, aspectul particular îl constituie implicațiile asupra acestui grup reprezentat de copiii și adolescenții ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, iar în ceea ce privește mass-media, focusul principal al lucrării de față îl reprezintă felul în care mass-media este utilizată de către aceștia, competențele mediatice, respectiv digitale și felul în care absența părinților care sunt plecați departe a influențat dezvoltarea acestor competențe. Mai mult, lucrarea de față își propune o abordare din perspectiva „media literacy”, concept tradus de unii autori în limba română ca fiind alfabetizarea media. Dacă facem referire la „media literacy”, pe lângă competențele digitale, vorbim de abordarea critică a media.

Pentru copii și adolescenți este evident că focusul asupra componentei mediatice îl reprezintă, în special, Internetul și rețelele sociale, știut fiind faptul că acestea sunt canalele mediatice preferate de acest grup de vârstă (Balaban et al., 2022). Nu putem să vorbim despre dinamica ultimilor trei decenii, din perspectiva migrației, fără a avea în vedere dinamica media fără precedent, motiv pentru care, în paginile lucrării de față, există o secțiune destinată acestui fenomen. Mai mult de atât, lucrarea își propune și un focus geografic reprezentat, în acest caz, de județul Suceava, județul din nord-estul României care s-a confruntat cu fenomenul emigrației și care înregistrează printre cele mai ridicate cifre referitor la părinții care au plecat la muncă în străinătate, lăsându-și copiii acasă, în grija aparținătorilor. Având acest focus geografic, lucrarea analizează, pe lângă aspectele legate de competențele mediatice ale copiilor și adolescenților din această regiune, și modul în care respondenții politici, aparatul administrativ din acest județ comunică referitor la problema emigrației și la diaspora.

Media joacă un rol esențial în viața de zi cu zi, având un impact profund asupra modului în care percepem realitatea și interacționăm cu persoanele din jurul nostru, aceasta fiind perspectiva unor teorii relevante ale științelor comunicării cum sunt Agenda-Setting (McCombs & Shaw, 1972) și Teoria cadrajelor mediatice „media frames” (Entman, 1993). Societatea a fost transformată prin intermediul media, pornind de la presa scrisă, radio, la televiziune și Internet. Spre exemplu, în România, cercetările vorbesc despre existența unui sistem media hibrid (Chadwick, 2013), în care rolul televiziunii și al Internetului sunt fundamentale pentru informarea cetățenilor (Balaban et al., 2021).

Dezvoltarea și evoluția semnificativă a mijloacelor media în era digitală actuală, cât și înlesnirea accesului unui număr tot mai mare de persoane au determinat nu doar consumul de informație, ci și crearea și diseminarea de conținut de către utilizatori. Pe lângă sursele de

informare tradiționale au apărut și surse alternative în cadrul a ceea ce literatura de specialitate numește „high choice media environment” (Buturoiu et al., 2023). Această transformare a avut un impact semnificativ asupra dinamicii comunicării și a rolului indivizilor în peisajul mediatic, revoluționând modul în care oamenii interacționează cu mass-media. Platformele digitale permit o interactivitate sporită, o personalizare a conținutului media, adaptându-se regulat la preferințele utilizatorilor. Acest fenomen a dus la apariția unei dinamici noi în relația dintre media și publicul consumator, cei din urmă transformându-se din receptori pasivi, în actori activi ai ecosistemului media. Iminența dezvoltării tehnologiei, imprevizibilul, caracterul adaptabil și omniprezența rețelelor sociale ridică și anumite provocări. Expunerea constantă și excesivă la conținut media poate determina efecte dăunătoare asupra sănătății emoționale și mentale, iar fenomenul dezinformării și al știrilor false reprezintă un pericol real pentru sistemele democratice (Bârgăoanu, 2018).

Dezvoltarea abilităților de analiză și evaluare a conținutului media consumat, pentru a putea naviga eficient și sigur într-un peisaj mediatic complex, din ce în ce mai diversificat și provocator este esențială și, astfel, poate fi identificată o eventuală dependență de media și o supraîncărcare informațională. Diferențierea informațiilor veridice de cele false reprezintă subiectul unor dezbateri intense în literatura de specialitate, în mediul academic și chiar în mass-media (Bârgăoanu & Radu, 2018; Corbu, Bârgăoanu, Buturoiu, & Ștefăniță, 2020; Tandoc, Lim, & Ling, 2018). Această distincție joacă un rol fundamental pentru dezvoltarea unei societăți bine informate, cât și pentru funcționarea adecvată a democrației. Fenomenul dezinformării este amplificat în era digitală, unde accesul rapid la informații și viteza au devenit aspecte de bază ale mediului online. Platformele social media permit difuzarea rapidă a conținutului, fără a exista mecanisme adecvate de verificare a veridicității acestuia, algoritmi prioritizând angajamentul și interacțiunea, iar astfel poate fi promovat conținutul viral, indiferent de veridicitatea acestuia. Teoria Agenda Setting (McCombs & Shaw, 1972) alături de modelele de analiză ale comunicării guvernamentale pe rețelele sociale (DePaula & Dicelli, 2016; 2018; Mergel, 2017) constituie fundamentul teoretic utilizat în demersul empiric de față. Totodată, am considerat necesară îndreptarea atenției către clarificarea conceptelor „media literacy” și „digital literacy” (Hobbs, 2011; Livingstone, 2004a) în accepțiunea lor mai largă a termenilor folosiți în limba engleză.

În societatea actuală, cei doi termeni sunt reprezentanții competențelor fundamentale pentru o participare informată și responsabilă în viața de zi cu zi, cât și pentru siguranța navigării

în peisajul mediatic atât de complex. Educația în aceste domenii este esențială pentru a ajuta oamenii să identifice, să înțeleagă, să analizeze și să evalueze critic mesajele și informațiile la care se expun. Politicile Uniunii Europene subliniază importanța acestor competențe în educația și formarea continuă a cetățenilor europeni, promovarea lor fiind vitală în dezvoltarea unei societăți informate, critice și reziliente în fața provocărilor informaționale și tehnologice ale secolului XXI (Livingstone, 2004b). România a făcut primii pași în promovarea și dezvoltarea celor două concepte și a competențelor necesar a fi dezvoltate, dar se confruntă cu provocări semnificative, inițiativele organizațiilor non-guvernamentale fiind cele care predomină. Disparitățile regionale, cât și cele individuale privind accesul la tehnologie, Internet și lipsa de competențe digitale avansate în rândul populației reprezintă obstacole cu care țara noastră se confruntă, iar pentru a le depăși este necesară o colaboare mai strânsă între structurile guvernamentale, sectorul privat și societatea civilă (Rotaru, 2019).

În contextul unei ere digitale care de dezvoltă rapid și care a transformat fundamental modul în care oamenii trăiesc, interacționează și lucrează, tehnologiile digitale au schimbat modul, mijloacele și modalitățile prin care oamenii migrează și mențin legătura cu prietenii, rudele și membrii familiei rămași în țara de origine (Van Djick, 2013). Una din cele mai evidente legături este reprezentată de facilitarea procesului de migrație, Internetul și platformele digitale simplificând accesul la informații către oportunitățile de muncă în străinătate, condițiile de trai, cerințe legale pentru emigrare, oferind o multitudine de resurse pentru potențialii emigranți. Rețelele sociale, precum și alte platforme digitale care permit trimiterea remitențelor, au un rol crucial în conectarea emigranților români între ei, cât și în ce privește comunicarea cu cei rămași acasă (Huțuleac & Balaban, 2019).

Motivația alegerii temei pentru această lucrare este aflată în strânsă legătură cu importanța subiectului și a conceptelor abordate atât la nivel de țară, cât și la nivelul județului Suceava, în mod special, fiind direct interesată de abilitățile și competențele copiilor, tinerilor și ale populației adulte în ce privesc competențele digitale, media și ale informației, cât și de fenomenul migrației din zonă.

Obiectivele principale ale prezentei lucrări sunt următoarele:

1. să exploreze modul de folosire al mijloacelor media în rândul copiilor și adolescenților ai căror părinți au plecat la muncă în străinătate;

2. să exploreze modul în care autoritățile administrative din județul Suceava abordează problematica emigrației intra-comunitare, a implicațiilor acesteia și, nu în ultimul rând, a modului în care este realizată comunicarea pe aceasta temă.

În vederea îndeplinirii obiectivelor menționate, teza pornește de la prezentarea unor concepte teoretice fundamentale definite în literatura de specialitate (dezvoltarea media și impactul apariției rețelelor sociale, „media literacy”, „digital literacy”, fenomenul migraționist). În partea empirică, metodologia de cercetare este reprezentată de o serie de interviuri semi-structurate realizate cu 40 de copii și adolescenți din județul Suceava, precum și o analiză de conținut a publicațiilor referitoare la evenimentele dedicate migranților suceveni ce vin acasă în concediu sau practică migrația circulară, cât și copiilor acestora, organizate de către instituțiile administrației publice județene și locale din Suceava. Este necesar să fie precizat aici faptul că metodologia și instrumentele de cercetare au fost aplicate ținând cont de aspectele etice și legislative care țin de cercetarea ce implică participanți minori și de sensibilitatea acestei teme pentru tinerii și adolescenții ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate.

Capitolul al II-lea prezintă detalii despre evoluția media și formele ei de-a lungul timpului, într-o eră marcată de creșterea exponențială a fluxului informațional și a relevanței tehnologiei pentru comunicarea umană. Revoluția digitală și modul în care Internetul, rețelele sociale și platformele de comunicare au democratizat și facilitat accesul la informație permit utilizatorilor să fie atât consumatori, cât și creatori de conținut. Acestea sunt temele discutate pe baza literaturii de specialitate în această secțiune a tezei.

Cel de-al III-lea capitol explorează conceptele *media literacy*, *media information literacy* și, respectiv, *digital literacy* (ex. Hobbs, 2011; Livingstone 2004a; 2004b; Potter, 2010; 2013; Rotaru, 2019), subliniind importanța lor pentru societatea contemporană caracterizată de o abundență de informații, rețele sociale și tehnologii avansate. Examinarea diferențelor și a intersecțiilor dintre conceptele prezentate scot în evidență competențele necesare pentru a naviga eficient și critic în peisajul mediatic digital actual, rolul educației media fiind determinant pentru dezvoltarea capacităților de analiză a conținutului media, accesibilitate, recunoaștere a veridicității sau falsității informațiilor prezentate, permițându-le oamenilor dezvoltarea de judecăți independente cu privire la conținutul media și crearea de mesaje în contexte variate. Convergența conceptelor menționate cu media și tehnologiile avansate are o conexiune directă cu implicarea cetățenilor în luarea deciziilor la nivelul societății, a democrației, împreună contribuind la

modelarea comunităților, atât la nivel colectiv, cât și individual. La nivelul UE, inițiativele și proiectele dedicate vizează să sporească gradul de conștientizare și competențele cetățenilor în dezvoltarea și utilizarea responsabilă a tehnologiilor digitale, interpretarea critică a conținutului media, susținând colaborarea dintre statele membre, cât și la nivelul fiecărei țări pentru dezvoltarea resurselor educaționale, curricule școlare actualizate, programe de formare dedicate profesorilor și elevilor. În România inițiativele și proiectele în domeniu au câștigat din ce în ce mai multă importanță în contextul unei societăți în continuă dezvoltare, tot mai digitalizate. Acestea aparțin, în principal, societății civile, fiind dezvoltate în parteneriat cu sectorul public sau privat. La nivelul UE, România se află pe ultimele poziții în clasamentele privind nivelul de alfabetizare digitală al elevilor în ultimii ani.

În cadrul celui de-al IV-lea capitol s-au prezentat perspectivele teoretice cu privire la fenomenul migrației, definindu-l și prezentându-i caracteristicile la nivel general, dar și câteva din teoriile dezvoltate de-a lungul timpului care oferă cadre conceptuale pentru înțelegerea dinamicii și motivelor care stau la baza mișcării populațiilor. Acestea sunt diversificate și prezintă diferite perspective, explorând migrația în contexte diverse.

Fenomenul migraționist al românilor, dinamica și cauzele lui prezintă particularități diverse raportate la etapele istorice impuse de factori externi și interni, efectele sale fiind vizibile atât asupra pieței muncii, economiei, dezvoltării societății la nivel cultural, educațional, al familiei și copiilor rămași acasă. Migrația temporară, circulară sau permanentă a devenit o realitate contemporană pentru multe familii, românii alegând să plece în țări precum Italia, Spania, Germania, Regatul Unit și alte țări europene, așa cum am subliniat și anterior, România fiind în topul țărilor cu cel mai mare număr de cetățeni care trăiesc în alte țări membre ale UE (OECD, 2018). Mulți dintre copiii emigranților din țara noastră rămân acasă fie cu celălalt părinte, fie cu bunicii, rudele sau prietenii părinților care joacă rolul tutorelui. În ultimii ani legislația românească s-a dezvoltat în legătură cu acest fenomen care a luat amploare, fiind ușor redusă și birocrăția în ce privește procedura de delegare temporară a autorității părintești.

Designul metodologic utilizat în demersul de cercetare, pentru a fi în consens cu obiectivele de cercetare prezentate anterior, este detaliat în capitolul al V-lea, precum și metodele de cercetare utilizate: interviul semi-structurat și analiza de conținut. În cadrul acestui capitol am prezentat și baza teoretică a instrumentelor utilizate pentru culegerea și analiza datelor, cât și întrebările de cercetare care au fost dezvoltate având la bază obiectivele cercetării și fundamentarea lor teoretică:

Q1: Care sunt modalitățile de comunicare și rețelele social media folosite în comunicarea copiilor rămași acasă cu părinții plecați la muncă în alte țări?

Q2: Care sunt cele mai bune practici și politici ale instituțiilor publice care abordează problema copiilor rămași acasă?

Q3: Cum sunt reflectate în social media activitățile instituțiilor publice care abordează problema românilor plecați la muncă în alte țări și a copiilor rămași acasă?

Q4: Cum sunt reflectate în media locală și regională proiectele instituțiilor publice dedicate emigranților suceveni care abordează și problema copiilor rămași acasă ca urmare a migrației pe scară largă?

Prezentarea și analiza rezultatelor obținute în urma aplicării metodelor de cercetare sunt prezentate în capitolul al VI-lea. În urma realizării a $N = 40$ de interviuri cu tot atâția copii și adolescenți ce aveau unul sau ambii părinți plecați la muncă în alte țări, interpretarea lor a fost realizată pe baza unei analize tematiche. De asemenea, au fost analizate $N=1313$ postări în perioada 1 ianuarie 2019- 2 iulie 2024 de pe pagina de Facebook a Consiliului Județean Suceava, „Relația cu diaspora”, secțiunea site-ului cjsuceava.ro dedicată diasporei, cât și $N = 68$ de apariții în media locală (presa scrisă, publicații online, radio și televiziune) care prezintă cel mai important proiect dedicat diasporei și sucevenilor care lucrează în străinătate și vin acasă în luna august, „Luna Diasporei” în anii 2019, 2021, 2022 și 2023. Totodată au fost analizate materialele postate pe site-ul oficial al Consiliului Județean Suceava <http://cjsuceava.ro/ro/relatia-cu-diaspora>, în secțiunea „Relația cu diaspora”. În plus, s-a realizat un interviu semi-structurat cu unul dintre factorii decidenți, Gabriela Dugan, în anul 2019, aceasta fiind șef serviciu al Serviciului Diasporă, Parteneriate Externe și Protocol din cadrul Consiliului Județean Suceava.

Rezultatele cercetării sunt detaliate în capitolele următoare, astfel în cel de-al VI-lea capitol sunt prezentate aspecte care țin de *media literacy* ale copiilor și adolescenților rămași acasă, în contextul migrației parentale, în capitolul al VII-lea este analizată maniera în care instituțiile responsabile la nivelul administrației publice locale comunică pe tema tezei de față, urmând ca în capitolul al VIII-lea să fie prezentate rezultatele analizei paginii oficiale de Facebook a Consiliului Județean Suceava „Relația cu diaspora” și totodată acoperirea mediatică a evenimentului „Luna Diasporei”, eveniment organizat sub umbrela aceleiași instituții.

Lucrarea de față oferă o perspectivă comprehensivă asupra efectelor fenomenului migraționist într-o arie geografică restrânsă cum este județul Suceava și cu un punct focal

reprezentat de copiii și adolescenții care au părinți plecați la muncă în străinătate. În toată această ecuație, se adaugă elementul central, în cazul de față, media. Diversificarea mijloacelor de comunicare oferă oportunități de facilitare a accesului la comunicare, informație, petrecere a timpului liber fără a ne fi impuse limitări de spațiu și timp. Abilitățile și cunoștințele media și digitale necesare copiilor, dar și adulților, utilizatori ai spațiului mediatic sunt într-o strânsă legătură cu mai multe tipuri de *literacy*, precum cea a tehnologiei informației, a Internetului, a media, dar și cea digitală. Progresul tehnologic facilitează procesul de comunicare dintre copiii și părinții acestora care sunt plecați la muncă în alte țări. Evoluția a fost menționată chiar de cei intervievați, convorbirile telefonice tradiționale fiind înlocuite de apelurile audio-video, avantajul fiind acela în scop educațional, permițându-le părinților să identifice anumite probleme ale copiilor, chiar dacă se află la mare distanță. În plus, facilitează construirea și dezvoltarea legăturilor afective.

Abilitățile digitale ale copiilor și adolescenților influențează competențele digitale ale părinților, bunicilor și tutorilor, transferul de informații fiind realizat, în principal, de la generația tânără la cea mai în vârstă. Cele mai folosite aplicații pentru comunicarea dintre copiii rămași acasă și părinți sunt WhatsApp și Facebook Messenger. Bunicii sunt încurajați și stimulați să devină activi online, fiind susținuți de către tineri, în această situație particulară. Astfel, transferul cunoștințelor tehnice reprezintă o dimensiune esențială a *media literacy* care se realizează, în principal, de către copii și adolescenți către părinți și bunici. Cunoștințele tehnice sunt mai avansate decât cele referitoare la contextul legal sau economic, atât în cazul copiilor și adolescenților, cât și în cazul părinților, bunicilor sau tutorilor. Migrația influențează abilitățile motivaționale atunci când vorbim de competențe media, dar are o probabilitate redusă de a afecta competențele ce fac parte din cotextul legal.

Părinții încearcă, de multe ori, să compenseze absența lor fizică din viața copiilor prin oferirea de cadouri valoroase, smartphone-urile, tabletele și alte dispozitive inteligente numărându-se printre cadourile preferate. Prezența ambilor părinți sau doar a unuia dintre ei are un impact semnificativ asupra educației media a copiilor, cel puțin în ce privește achiziționarea de dispozitive ce susțin procesul de comunicare și motivația pentru utilizarea acestora. Majoritatea copiilor și adolescenților ce au fost intervievați au un statut material mai bun, comparativ cu mulți dintre colegii lor. Copiii cu părinți migranți nu sunt dezavantajați, în cazul de față. Ei au o motivație suplimentară de a utiliza media pentru ca să comunice cu părinții lor aflați la distanță. Rețelele

sociale le oferă suport tehnic pentru a-și vedea părinții, pentru a împărtăși cu ei problemele, îngrijorările, preocupările. Comunicarea utilizând social media, în această situație, este utilizată și în scopuri educaționale.

În procesul de comunicare dintre părinții plecați în alte țări și bunicii rămași acasă, un rol crucial îl joacă adolescenții și copiii. Aceștia facilitează utilizarea tehnologiei, care este achiziționată, de multe ori, de părinții care lucrează în străinătate, însă ei nu sunt în măsură să ofere un sprijin substanțial atunci când vine vorba de competențe juridice, morale sau educaționale. Prezenta cercetare a confirmat, încă o dată, că educația media a copiilor și adolescenților se dezvoltă chiar și în absența unor eforturi explicite de a o încuraja și promova. (Buckingham, 2005)

Făcând referire la modelul de competențe mediatică utilizat în cadrul acestei cercetări (Riesmeyer, Pfaff-Rüdiger, & Kümpel, 2012), toate domeniile care definesc competențele media sunt influențate, într-o anumită măsură de situația unică a copiilor și adolescenților ai căror părinți lucrează în străinătate. Faptul că aceștia nu se pot întâlni pentru perioade mai lungi de timp determină o motivație suplimentară de a utiliza social media. În această relație, mediata digitală, dintre copii, adolescenți și părinții lor plecați există și dezavataje, precum utilizarea social media ca substitut al părintelui care este departe. Fiind foarte motivați să folosească media digitală, copiii și adolescenții par să aibă o expertiză avansată în utilizarea rețelelor sociale. Această situație specifică are un impact pozitiv asupra dezvoltării competențelor media digitale pentru bunici sau persoanele rămase în țară care se ocupă de îngrijirea lor și sunt motivate să comunice cu rudele din străinătate, fiind încurajate de către copiii și adolescenții de care au grijă.

Utilizarea frecventă a tehnologiei contribuie la dezvoltarea unor competențe digitale, însă acestea nu presupun și dezvoltarea, în mod neapărat, a abilităților avansate din sfera *media și digital literacy*. Absența părinților poate însemna și lipsa de îndrumare adecvată în ce privește utilizarea responsabilă și critică a mediilor digitale. Adolescenții și copiii sunt vulnerabili la conținut neadecvat, știri false și alte riscuri prezente în mediul digital, însă, majoritatea au minime abilități de verificare, în cazul în care suspectează o navigare nesigură.

Comunicarea frecventă cu părinții, așa cum a fost menționat de către toți cei intervievați, prin mijloace digitale, poate avea un impact pozitiv asupra bunăstării emoționale, dar, în același timp, nu substituie interacțiunile față în față și poate duce la izolare socială, utilizare excesivă și chiar dependență de tehnologie, mulți dintre respondenți menționând o utilizare a rețelelor social media și a Internetului de 8 până la 10 ore pe zi.

Implicarea școlii, a instituțiilor responsabile de problematica adolescenților și copiilor rămași acasă în urma migrației parentale, a societății civile și chiar a comunității este esențială în oferirea de suport și resurse în ce privește educația media, parteneriate dintre acești actori putând facilita accesul la informații și la programe educaționale relevante.

În contextul strict al migrației părinților ai căror copii au rămas acasă, Consiliul Județean Suceava a definit o strategie în contextul efectelor negative cauzate de fenomenul migrației forței de muncă. Inițiativa de a dezvolta un departament dedicat relației cu diaspora, acesta fiind primul din România, la nivelul unei astfel de instituții, pentru a facilita procesul de comunicare dintre alte entități și instituții ale administrației publice locale cu migranții suceveni, în încercarea de a dezvolta noi proiecte și strategii pentru a-i atrage să se reîntoarcă acasă, să se reunească cu familiile lor și să investească, dezvoltându-și propriile afaceri în comunitățile din care au plecat, prezintă deja efecte pozitive. În majoritatea cazurilor, situația economică a copiilor rămași acasă este una bună. Programe adiționale dezvoltate în școli sau de către alte instituții de învățământ care să abordeze potențialele efecte negative ale situației acestor copii și adolescenți ar fi mult mai eficiente. Sunt necesare mai multe măsuri de ordin social, iar dezvoltarea de politici sociale dezvoltate de către profesori, specialiști în educație în colaborare cu organizațiile non-guvernamentale care au specialiști în domeniu, cât și cu instituțiile publice abilitate sunt recomandate.

Abordarea problematicii copiilor rămași acasă, cât și a părinților migranți ai acestora se face de către Consiliul Județean Suceava dintr-o perspectivă a promovării informațiilor legate de diferite oportunități educative, economice, de finanțare, călătorie, cât și de dezvoltare a diferitelor arii tematice legate de aceste domenii. Dezvoltarea și organizarea diferitelor proiecte și evenimente dedicate migranților români și copiilor acestora care fie practică migrația circulară, fie se hotărăsc să revină acasă ori locuiesc în diaspora se află, de asemenea, în aria de interes a instituției. O promovare și o comunicare personalizată, în special pe conturile din social media, dar și pe site-ul dedicat diasporei, centrate pe nevoile specifice identificate ale comunităților de migranți sunt recomandate. Preluarea noutăților ce prezintă interes pentru comunitățile de migranți menționate se face bidirecțional, informațiile de interes fiind preluate de către presă, iar cele promovate de către presă privind migranții suceveni și nu numai, fiind distribuite pe pagina de Facebook a Consiliului Județean Suceava dedicată relației cu diaspora. Proiecte precum „Luna Diasporei” care includ organizarea de evenimente sub coordonarea Consiliului Județean Suceava, cu caracter

cultural, informativ, social, economic sunt promovate de către presa regională sau națională, pe conturile social media ale acestora, dar și pe platformele proprii (site), fluxul comunicațional dintre cei implicați fiind bazat pe colaborare și coordonare. Este demn de remarcat demersul de comunicare inițiat de Consiliul Județean Suceava prin intermediul paginii de Facebook „Relația cu Diaspora”, însă caracterul predominant al mesajelor de tip management al imaginii se remarcă și aici, similar cu studiile anterioare despre comunicarea guvernamentală pe rețelele sociale (Spoaller, 2021; Zeru et al. 2023).

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava face eforturi pentru susținerea copiilor rămași acasă prin intermediul a diferite proiecte. Echipele mobile sunt subdimensionate, potrivit reprezentanților instituției și se fac eforturi în dezvoltarea lor, membrii acestor echipe fiind aceia care observă, consiliază, dezvoltă soluții pentru rezolvarea problemelor din teritoriu. Creșterea numărului asistenților sociali, în special în zonele rurale, cât și în zonele mai dens populate sau în zonele rurale mai greu accesibile ar avea efecte pozitive în abordarea complexității problemelor care apar în diferite cazuri.

Abordarea problematicii migranților români și a copiilor rămași acasă de către instituțiile publice presupune un proces destul de riguros, având în vedere complexitatea și diversitatea problemelor cu care aceștia se confruntă. Subdimensionarea personalului care se ocupă de această populație din instituțiile publice abilitate, adaptarea procesului, a metodelor și tehnicilor de comunicare centrate pe nevoile specifice ale migranților și copiilor acestora rămași acasă, crearea unor proiecte cu o abordare interinstituțională cu implicarea comunităților din care acești cetățeni fac parte, ar putea reprezenta perspective de abordare viitoare dedicate acestor cetățeni.

Teza de față are implicații teoretice, contribuind la cercetarea modului în care se comunică cu și despre persoane aflate în context migraționist, la cercetarea din domeniul *media literacy* și la cercetarea privind comunicarea guvernamentală pe rețelele sociale.

Prezenta lucrare de cercetare scoate în evidență atât perspectiva copiilor și adolescenților rămași acasă, ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, în ce privește procesul de comunicare și abilitățile acestora analizate în contextul modelului de competențe mediatice propus, cât și cea a factorilor de decizie și de punere în aplicare a politicilor la nivel județean, completată de prezentarea și reflectarea în media a proiectelor, evenimentelor și oportunităților dedicate acestor cetățeni.

Cercetarea de față este bazată, în principal, pe o metodologie mixtă, cantitativă, dar mai ales calitativă și are propriile sale limitări, iar rezultatele acesteia nu pot fi generalizate și nici nu pot stabili relații de cauzalitate. Pe de o parte, este dezvăluită doar perspectiva copiilor și adolescenților ai căror părinți sunt plecați la muncă în alte țări, un grup ce control format din copii ai căror părinți nu lucrează în străinătate putând contribui la realizarea unei perspective comparative. De asemenea, realizarea de interviuri cu părinți care lucrează în străinătate ai căror copii sunt rămași acasă, cu bunicii, tutorii și cu educatorii acestora ar putea completa obținerea unei imagini mai complete a fenomenului studiat. Intenția prezentei lucrări a fost de a explora mai profund relația dintre copii, părinți, bunici, respectiv tutori în ce privește transferul de competențe mediatică și abilitățile digitale.

Analiza legată de conținutul publicat în social media și pe platformele proprii ale instituțiilor preocupate de abordarea problematicii prezentate ar putea fi completată de realizarea unor interviuri cu specialiștii din cadrul instituțiilor care se ocupă de comunicarea cu presa și cu publicul larg. Un studiu comparativ care să prezinte viziunea și strategiile abordării problematicii migranților români de către instituțiile similare din alte județe ar aprofunda detalii ale cercetării realizate. De asemenea, perspectiva jurnaliștilor care prezintă în media articole legate de tematica prezentată, ar putea întregi abordarea complexă a imaginii prezentate.

Extinderea ariei prezentei cercetări la nivel național ar putea contribui la explorarea și dezvoltarea unor strategii de suport și a unor politici publice adaptate contextului specific al migrației românilor și copiilor acestora rămași acasă.

Bibliografia tezei

- Aabo, S. (2005). The Role and Value of Public Libraries in the Age of Digital Technologies. *Journal of Librarianship and Information Science*, 37(4), 205-211.
- Abreu, B. S. (2019). *Teaching Media Literacy*. Chicago: ALA-Neal Schuman.
- Agrabian, M. (2006). *Analiza de conținut*. Iași: Editura Polirom.
- Ala-Mutka, K. (2011). *Mapping Digital Competence: Towards a Conceptual Understanding*. Luxemburg: Publications Office of the European Union.
- Alcaraz, C., Chiquiar, D., & Salcedo, A. (2012). Remittances, schooling and child labor in Mexico. *Journal of Development Economics*, 97(1), 156-165.
- Alhabash, S., & Ma, M. (2017). A Tale of Four Platforms: Motivations and Uses of Facebook, Twitter, Instagram and Snapchat Among College Students? *Social Media+ Society*, 3(1), 1-13.
- aml.ca. (2023). *aml.ca*. Retrieved from aml.ca: <https://aml.ca/about/>
- Andrén, D., & Roman, M. (2014). Should I Stay or Should I Go? Romanian Migrants during Transition and Enlargements. *IZA Discussion Papers*, no 8690.
- Anghel, R. G., & Horvath, I. (2009). *Sociologia migrației- Teorii și studii de caz românești*. Iași: Editura Polirom.
- Anghelache, C., Niță, O. G., & Badiu, A. (2016). Remitențele migranților- o sursă importantă și stabilă de fonduri externe în dezvoltarea economică a unei țări. *Revista Română de Statistică* 12, 79-85.
- Antman, F. (2013). The impact of migration on family left behind. *International Handbook on the Economics of Migration*, 293-308. doi:<https://doi.org/10.4337/9781782546078.00025>
- Arango, J. (2000). Explaining migration: a critical view. *International Social Science Journal*, 52(165), 283-296.
- Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Massey, D. (1998). *Words in Motion: Understanding International Migration at the End of the Millenium*. Oxford: Clarendon Press.
- Aufderheide, P. (1993). *Media literacy. A report of the National Leadership Conference on Media Literacy*. Washington DC: Communication and Society Program The Aspen Institute.

- Bakewell, O., de Haas, H., & Kubal, A. (2011). *Migration systems, pioneers and the role of agency*. Retrieved 2024, from norface-migration.org: https://www.norface-migration.org/publ_uploads/NDP_23_11.pdf
- Balaban, D. (2009). *Comunicare mediatică*. București: Tritonic.
- Balaban, D., Constantinescu, S., & Mustăța, M. (2018). Social Media Networks Unveiled. Mapping the Romanian and German Youth. *Journal of Media Research*, 3(32), 35-44.
- Balaban, D. (2021). Social media influencerii și rolul lor publicitar. In D. Balaban & J. Szambolics. *Social media influencerii și rolul lor publicitar* (pp. 17-40). București: Polirom.
- Balaban, D., Vincze, O., & Medveschi, I. (2021). The Populist Dimension of Mediated Discourses About Corruption in Romania. *Central European Journal of Communication*, 2(29), 287-304. doi:10.51480/1899-5101.14.2(29).5
- Balaban, D., & Huțuleac, V. (2021). Public measures to deal with the negative effects of intra_EU migration. Case study: Suceava County, Romania. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*(62E), 5-21.
- Balaban, D., Mucundorfeanu, M., & Mureșan, L. (2022). Adolescents' Understanding of the Model of Sponsored Content of Social Media Influencer Instagram Stories. *Media and Communication*, 10(1), 305-316.
- Balaban, D. (2023). Comunicarea guvernamentală pe rețelele sociale. In P. Dobrescu & F. Zeru. *Comunicarea guvernamentală în România. O abordare strategică* (pp. 51-71).
- Balle, F. (2005). *Dicționar de media (Larousse)*. București: Editura Univers Enciclopedic.
- Bălțeanu, L. E., Moldoveanu, R., Ichim, L., & Dobrescu, A. (2018). *Efectele economice și sociale ale migrației asupra copiilor rămași acasă- Studiu experimental*. București: Editura Institutul Național de Statistică.
- Bârgăoanu, A., & Radu, L. (2018). Fake news or disinformation 2.0? Some insights into Romanians' digital behaviour. *Romanian Journal of European Affairs*, 18(1), 24-38.
- Bârgăoanu, A. (2018). *#Fake News: Noua cursă a înarmării*. București: Evrika Publishing.
- Basch, L., Schiller, G., & Blanc Szanton, C. (1994). *Nations Unbound: Transnational Projects, Postcolonial Predicaments and Deterritorialized Nation-States*. Amsterdam: Gordon and Breach.
- Bauböck, R. (2003). Towards a Political Theory of Migrant Transnationalism. *International Migration Review*, 37(3), 700-723.
- Bauer, T. K., & Zimmermann, K. F. (1999). *Assessment of Possible Migration Pressure and its Labour Market Impact Following EU Enlargement to Central and Eastern Europe*. Bonn: IZA Research Report.

- Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: a review of concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), 218-259.
- Bawden, D. (2008). *Digital literacies: concepts, policies and practices*. (M. K. Colin Lankshear, Ed.) Peter Lang Publishing.
- Beciu, C., Mădroane, I. D., Ciocea, M., & Cărlan, A. I. (2017). Media engagement in the transnational social field: discourses and repositionings on migration in the Romanian public sphere. *Critical Discourse Studies*, 14(3), 256–275.
- Bertoli, S., Brücker, H., & Moraga, J.-H. (2013). The European Crisis and Migration to Germany: Expectations and the Diversion of Migration Flows. *IZA DP*(No 7170). Retrieved October 15, 2018, from <http://ftp.iza.org/dp7170.pdf>
- Blair, R. (2014). Integration of Education: Using Social Media Networks to Engage Students. *Journal on Systemics, Cybernetics and Informatics*, 12(6), 28-31.
- Bleahu, A. (2007). With calluses on your palms they don't bother you: Illegal Romanian migrants in Italy. *Journal of Global and Historical Antropology*, 101-109.
- Bleahu, A. (2007). With Calluses on Your Palms They Don't Bother You: Illegal Romanian Migrants in Italy. *Focaal-European Journal of Anthropology*, 49, 101-109.
- Bourbeau, P. (2015). Migration, Resilience and Security: Responses to New Inflows of Asylum Seekers and Migrants, *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41(12): 1958–77
- Bourbeau, P. (2015). Seekers and Migrants, *Journal of Ethnic and Migration Studies* 41(12): 1958–77
- Botezat, A. & Pfeiffer, F. (2014). The Impact of Parents Migration on the Well-being of Children Left Behind –Initial Evidence from Romania. ZEW Discussion Paper No. 14-029. Retrived from <http://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp14029.pdf>
- Botezat, A. & Pfeiffer, F. (2019).The impact of parental labour migration on left-behindchildren's educational and psychosocial outcomes: Evidence from Romania. *Population, Space, and Place*, 26(2): 1-17.
- Botezat, A. and Moraru, A. (2020). Brain drain from Romania: what do we know so far about the Romanian medical diaspora? *Eastern Journal of European Studies*, 1(1): 309-333.
- Brady, H. (2008). *EU migration policy: An A-Z*. London: Centre for European Reform.
- Braun, V. and Clarke, V. (2006) Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3 (2), 77-101.
- Braun, V. and Clarke, V. (2012). Thematic Analysis. H. Cooper (Editor-in-Chief). *APA Handbook of Research Methods in Psychology: Vol. 2. Research Designs (pp.57-71)*, American Psychological Association.

- Bruneau, M. (2010). Diaspora, transnational spaces and communities. In R. Bauböck, & T. Faist, *Diaspora and Transnationalism: Concepts, theories and Methods* (pp. 35-49). Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Buckingham, D. (2005). Constructing the „Media Content” Child: Media Literacy and Regulatory Policy in the UK. *MedienPädagogik: Zeitschrift Für Theorie Und Praxis Der Medien -bildung* 11, 1-14.
- Buturoiu, R., Corbu, N., & Boțan, M. (2023). *Patterns of News Consumption in a High-Choice Media Environment. A Romanian Perspective*. Springer.
- Cârlan, A. & Ciocea, M. (2014). Media deliberation on Intra-EU migration. A qualitative approach to framing based on rhetorical analysis. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 16(3): 73-87.
- Carlson, U. (2019). *Understanding Media and Information Literacy (MIL) in the Digital Age. A Question of Democracy*. Gothenburg: Department of Journalism, Media and Communication, University of Gothenburg.
- Carr, C. T., & Hayes, R. A. (2015, February 6). Social Media: Defining, Developing, and Divining. *Atlantic Journal of Communication*, 23(1), 46-65.
- Castles, S., De Has, H., & Miller, M. (2014). *The age of migration: International population movements in the modern world*. New York: Palgrave Macmillan.
- Castro-Martin, T., & Cortina, C. (2015). Demographic Issues of Intra-European Migration: Destinations, Family and Settlement. *European Journal of Population*, 31(2), 109-125.
- cdep.ro*. (2024). Retrieved from <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.co?idl=1&idc=32>
- Center of Media Literacy. (2008). *medialit.org*. Retrieved 2024, from https://www.medialit.org/course/on-ramp-media-literacy/#/lessons/pJYeJj33oQG_IuaIAc6VRzJcWPkK_Ty7
- Chadwick, A. (2013). *The hybrid media system*. Oxford University Press.
- Chapman, Martina, European Commission, Directorate-General for the Information Society and Media. (2016). *Mapping of Media Literacy practices and actions in EU-28*. Strasbourg: Publications Office.
- Chase, Z., & Laufenberg, D. (2011). Embracing the Squishiness of Digital Literacy. *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, 54(7), 535-537.
- Chelcea, S. (2022). *Metodologia cercetării sociologice*. București: Edtura Pro Universitaria.
- Christ, W. G., & Potter, J. W. (1998). Media Literacy, Media Education and Academy. *Journal of Communication*(48(1)). doi:<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1998.tb02733.x>.

- Ciocea, M., & Cârlan , A. (2012). Debating migration as a public problem: Diasporic stances in media discourse. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 14(4), 181-201.
- Ciornei, I. (2016). EUropean mobility and local political incorporation: The case of British and Romanian residents in Spain. *Migration Studies*, 4(1), 38-58.
- cji.ro*. (2022). Retrieved from <https://cji.ro/cine-influenteaza-tinerii-in-mediul-online/>
- cji.ro*. (2024). Retrieved from <https://cji.ro/educatie-media-digitala-pentru-tinerii-din-romania/>
- cjsuceava.ro*. (2021). Retrieved from http://cjsuceava.ro/2021/relatia_cu_diaspora/20210127_lmae.pdf
- cjsuceava.ro*. (2021). Retrieved from http://cjsuceava.ro/2021/relatia_cu_diaspora/20210127_ldprp.pdf
- cjsuceava.ro*. (2024). Retrieved from <http://www.cjsuceava.ro/index.php/ro/relatia-cu-diaspora/formular-de-inscriere-consiliere-psihopedagogica-si-psihologica>
- cjsuceava.ro*. (2024). Retrieved from http://cjsuceava.ro/2024/relatia_cu_diaspora/dreptul_la_beneficii_sociale_a_lucratorilor_migranti.pdf
- Comisia Europeană. (2011). *ec.europa.eu*. Retrieved from <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=2541&fromMeetings=true&meetingId=4950>
- Comisia Europeană. (2022). *Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2022, România*. European Commission. Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-economy-and-society-index-desi-2022>
- Comisia Europeană. (2024). *ec.europa.eu*. Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/media-literacy>
- comminit.com*. (2009, October 21). Retrieved 2024, from <https://www.comminit.com/content/second-european-congress-media-literacy>
- Commission of the European Communities. (2007). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A European approach to media literacy in the digital environment*. Brussels: Commission of the European Communities.
- commission.europa.eu*. (2024). Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_ro
- commission.europa.eu*. (2024). Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_ro

- Consiliul Național pentru Curriculum. (2004). Programa școlară pentru liceu. *Competență în mass-media*. București, România. Retrieved from <https://www.isjcta.ro/wp-content/uploads/2013/06/Competenta-in-massmedia-cds-liceu.pdf>
- Convention and Protocol relating to the Status of Refugees*. (1951). Retrieved from [unhcr.org: https://www.unhcr.org/media/convention-and-protocol-relating-status-refugees](https://www.unhcr.org/media/convention-and-protocol-relating-status-refugees)
- Cooke, T., Wright, R., & Ellis, M. (2018). A prospective on Zelinsky's Hypothesis of the Mobility Transition. *Geographical Review*, 108(4), 503-522.
- copii.gov.ro*. (2023). Retrieved from <https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/>
- copiisinguriacasa.ro*. (2022, iulie). Retrieved mai 2024, from <https://copiisinguriacasa.ro/pentru-specialisti/legislatie-si-servicii/protectia-legala-a-copiilor-cu-parintii-plecati-la-munca-in-strainatate-modificari-legislative/>
- Corbu, N., Bârgăoanu, A., Buturoiu, R., & Ștefăniță, O. (2020). Does fake news lead to more engaging effects on social media? Evidence from Romania. *Communications*, 45(1), 6994-717.
- Council of Europe. (2024). *coe.int*. Retrieved from [coe.int: https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/media-literacy](https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/media-literacy)
- Council of Europe. (2024). *coe.int*. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/media-literacy>
- Coyne, S., Padilla-Walker, L., & Howard, E. (2013). Emerging in a digital world: a decade review of media use, effects, and gratifications in emerging adulthood. *Emerging Adulthood*, 125-137.
- crainou.ro*. (2021, 08 18). Retrieved from <https://www.crainou.ro/2021/08/18/dezbatere-privind-situatia-copiilor-suceveni-cu-parinti-plecati-la-munca-in-strainatate/>
- crainou.ro*. (2021, 08 16). Retrieved from <https://www.crainou.ro/2021/08/16/la-cacica-intr-o-dezbatere-organizata-de-dgasc-suceava-problemele-copiilor-ai-caror-parinti-sunt-plecati-la-munca-in-strainatate/>
- Culver, S. H., & Grizzle, A. (2017). *Survey on Privacy in Media and Information Literacy with Youth Perspectives*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Dănăcică, D. (2010). Caracteristici ale migrației în România. *Analele Universității „Constantin Brâncuși”*, *Seria Economie* (2), 189-200.
- data.europa.eu*. (2024). Retrieved from [cRYFKxlfSX_ZT9LO1KEsezBOl6kANupWyK3U_aem_ASiPg3gHOrFpdeVdgXW1tEDN6Z1MjDVJu4JREkW3LX6kp7xp0UIKOBnH5G6qgChLh2hnfk06phqWt9sX45jK6RXN](https://data.europa.eu/cRYFKxlfSX_ZT9LO1KEsezBOl6kANupWyK3U_aem_ASiPg3gHOrFpdeVdgXW1tEDN6Z1MjDVJu4JREkW3LX6kp7xp0UIKOBnH5G6qgChLh2hnfk06phqWt9sX45jK6RXN)

data.europa.eu/. (2024). Retrieved from https://data.europa.eu/en/publications/datastories:https://data.europa.eu/en/publications/datastories/digital-literacy-eu-overview?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR1v9ZOIVAcIONFm6JmE7y-cRYFKxlfsc_ZT9LO1KEsezBOl6kANupWyK3U_aem_ASiPg3gHOrFpdeVdgXW1tEDN6Z1MjDVJu4JREkW3LX6kp7xp0UIKOBnH5G6qgChLh2hnfk06phqWt9sX45jK6R

datareportal.com. (2023, mai). Retrieved from <https://datareportal.com/essential-facebook-messenger-stats>

datareportal.com. (2023). Retrieved from <https://datareportal.com/reports/digital-2023-romania>

datareportal.com. (2024, februarie). Retrieved aprilie 2024, from <https://datareportal.com/reports/digital-2024-romania?rq=romania>

de Haas, H. (2007). Migration and Development: A Theoretical Perspective. *Transnationalisation and Development(s): Towards a North-South Perspective*. 29, pp. 1-86. Bielefeld: COMCAD Arbeitspapiere.

Declarația Universală a Drepturilor Omului. (2020). Retrieved from https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/rum.pdf

Denzin, N. (1970). The sociological interview. Problems and strategies. Introduction. In N. Denzin, *Sociological Methods a Sourcebook* (pp. 185-212). Londra: Butterworths.

Department of Economic and Social Affairs Statistics Division. (1998). *Recommendations on Statistics of International Migration*. New York: United Nations.

DePaula, N., & Dincelli, E. (2016). An Empirical Analysis of Local Government Social Media Communication: Models of E-government Interactivity and Public Relations. In *Proceedings of the 17th International Digital Government Research Conference on Digital Government Research*, (pp. 348–356).

DePaula, N., Dincelli, E., & Harrison, T. M. (2018). Toward a Typology of Government Social Media Communication: Democratic Goals, Symbolic Acts, and Self-presentation. *Government Information Quarterly*, 35(1), 98-108.

DeWaard, J., Keuntae, K., & Raymer, J. (2012, Nov). Migration Systems in Europe: Evidence from Harmonized Flow Data. *Demography*, 49(4), 1307-1333.

Dewe, B., & Sander, U. (1996). Medienkompetenz Und Erwachsenenbildung. In Antje, *Medienkompetenz Als Schlüsselbegriff* (pp. 125-142). Bad Heilbrunn: Klinkhardt.

dexonline.ro. (2018). Retrieved from <https://dexonline.ro/definitie/migra%C8%9Bie>

dgaspcsv.ro. (2024). Retrieved from <https://dgaspcsv.ro/diaspora/>

digital-strategy.ec.europa.eu. (2024). Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/events/european-media-literacy-week-2019>

- digital-strategy.ec.europa.eu*. (2024). Retrieved from https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/funding/european-festival-journalism-and-media-information-literacy?trk=article-ssr-frontend-pulse_little-text-block
- digital-strategy.ec.europa.eu*. (2024). Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/policies/desi-romania>
- digital-strategy.ec.europa.eu*. (2024). Retrieved from [digital-strategy.ec.europa.eu: https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/policies/desi-romania](https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/policies/desi-romania)
- digital-strategy.ec.europa.eu*. (2024). Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-skills>
- digital-strategy.ec.europa.eu*. (2024). Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-skills-coalition>
- Dilip , R., & Xu, Z. (2008). *Migration and Remittances Factbook 2008*. Washington : The World Bank.
- Diminescu, D. (2003). *Visibles, mais peu nombreux. Les Circoites migratoires roumaines*. Paris: Editions de la Maison des Sciences de l'Homme.
- Diminescu , D. (2009). Exercițiul dificil al liberei circulații: o introducere în istoria migrației recente a românilor. In R. Anghel, & I. Horvath, *Sociologia migrației. Teorii și studii de caz românești* (pp. 45-64). Iași: Editura Polirom.
- Dobrescu, P., Bărgăoanu, A., & Corbu, N. (2007). *Istoria comunicării, comunicare.ro, București*
- Dolea, E.-A. (2018). The impact of migration on the construction of Romania's country image: Two intersecting public problems. In C. Beciu, M. Ciocea, I. Mădroane, & A. Carlan, *Debating migration as a public problem. National publics and transnational fields* (pp. 83-111). Peter Lang.
- Dolea, A. (2022). Transnational diaspora diplomacy, emotions and COVID-19: the Romanian diaspora in the UK. *Place Branding and Public Diplomacy* 18, 12–14 .
- Doyle, C. S. (1992). *Outcome measures for information literacy within the national education goals of 1990. Final report to national forum on information literacy. Summary of findings*. Washington DC.
- dprp.gov.ro*. (2021). Retrieved from <https://dprp.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/GHID-DE-REINTOARCERE-2021.pdf>
- Eberl, J. M., Meltzer, C. E., Heidenreich, T., Herrero, B., Theorin, N., Lind, F., ... Strömbäck, J. (2018). The European media discourse on immigration and its effects: a literature review. *Annals of the International Communication Association*, 42(3), 207–223.

- ec.europa.eu.* (2023). Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#Migration_flow_s:_Immigration_to_the_EU_was_5.1_million_in_2022
- ec.europa.eu.* (2024). Retrieved from [ec.europa.eu: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Digital_literacy](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Digital_literacy)
- ec.europa.eu.* (2024). Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>
- ec.europa.eu.* (2024). Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#Migration_flow_s:_Immigration_to_the_EU_was_5.1_million_in_2022
- ec.europa.eu/eurostat.* (2024, Februarie). Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240222-1>
- ec.europa.eu/eurostat.* (2024, mai 23). Retrieved mai 2024, from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240523-1>
- economica.net.* (2024, martie). Retrieved from https://www.economica.net/circa-1-milion-de-romani-ar-trebuie-alfabetizati-digital-in-fiecare-an-pana-in-2030pentru-a-atinge-tinta-europeana-ministru_658850.html
- edu.gcfglobal.org.* (2023). Retrieved from <https://edu.gcfglobal.org/en/snapchat/what-is-snapchat/1/>
- edu.ro.* (2020). Retrieved from <https://www.edu.ro/educa%C8%9Bie-media-pentru-liceeni>
- edu.ro.* (2022). Retrieved from https://edu.ro/ghid_orientari_metodologice_profesori_combatere_dezinformare_si_promovare_alfabetizare_digitala
- education.ec.europa.eu.* (2024). Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- education.ec.europa.eu/.* (2024, ianuarie). Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/digital-education-hub/about-the-hub>
- Entman, R. (1993). Framing: Toward a classification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Entman, R. (2007). Framing Bias: Media in the distribution of power. *Journal of Communication*, 57, 163-173.
- Epstein, G. (2008). Herd and Network Effects in Migration Decision-Making. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34(4), 567-583.
- Erdeli, G., & Dumitrache, L. (2009). *Geografia populației mondiale, Ediția a IV-a revăzută și actualizată*. București: Editura Universitară.

- Erdeli, G., Cîndea, M., Braghină, C., Costăchie, S., & Zamfir, D. (1999). *Dicționar de geografie umană*. București: Editura Corint.
- Eshet, Y. (2012). Thinking in the Digital Era: A Revised Model for Digital Literacy. *Informing Science and Information Technology*, 9, 267-276.
- Eshet-Alkalai, Y. (2004). Digital Literacy: A Conceptual Framework for Survival Skills in the Digital Era. *Journal of Education Multimedia and Hypermedia*, 13(1), 93-106.
- eur-lex.europa.eu*. (2007). (E. C. Partnerships, Producer) Retrieved mai 2024, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2007:0248:FIN>
- euronews.ro*. (2024). Retrieved from <https://www.euronews.ro/articole/educatia-media-predata-in-scoli-cji-propune-predarea-de-studii-media-inca-din-cla>
- European Audiovisual Observatory. (2016). *Mapping of media literacy practices and actions in EU-28*. Strasbourg: European Audiovisual Observatory.
- European Commission. (2024). *commission.europa.eu*. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en#refugees-in-europe
- European Commission. (2024). *commission.europa.eu*. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en#migration-to-and-from-the-eu
- European Commission. (2024, april). *commission.europa.eu*. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en#migration-to-and-from-the-eu
- European University Institute. (2024). *futurelearn.com*. Retrieved from <https://www.futurelearn.com/info/courses/migration-theories/0/steps/35078>
- Eurostat. (2024). *Migration and asylum in Europe-2023 edition*. doi:10.2785/353399
- Feezell, J. T. (2018). Agenda Setting through Social Media: The Importance of Incidental News Exposure and Social Filtering in the Digital Era. *Political Research Quarterly*, 71(2), 482–494.
- Fuchs, C. (2014). *Social media: a Critical Introduction*. Londra: Sage Publications.
- gdlcouncil.org*. (2024, martie). Retrieved from <https://www.gdlcouncil.org/#global-standard>
- Ghețău, V. (2007). Copiii care ne lipsesc și viitorul populației României. O perspectivă din anul 2007 asupra populației României în secolul XXI. *Sociologie Românească*, 1(2), 7-84.
- Gilster, P. (1997). *Digital literacy*. New York: John Wiley & Sons.
- Gilardi, F., Gessler, T., Kubli, M., & Müller, S. (2021). Social Media and Political Agenda Setting. *Political Communication*, 39(1), 39–60.

- Glick Schiller, N. (1997). The situation of transnational studies. *Identities: Global Studies in Culture and Power*, 4(2), 155-66.
- Global Index. (2023). *gwi.com*. Retrieved from https://www.gwi.com/reports/global-media-landscape?utm_source=kepios&utm_medium=referral&utm_campaign=2023+Kepios+Global+Audiences
- Gmelch, G. (1995). Return Migration. *Annual Review of Anthropology* (9), 135-159.
- Graves, N., & Theodore, D. (1974). Adaptive Strategies in Urban Migration. *Annual Review of Anthropology*, 117-151.
- Groeben, N. (2002). Dimensionen Der Medienkompetenz: Deskriptive Und Normative Aspekte. In N. Groeben, *Medienkompetenz Voraussetzungen, Dimensionen, Funktionen* (pp. 160-197). Munchen: Hurrelmann.
- Greussing, E. & Boomgaarden, H.G. (2017). Shifting the Refugee Narrative? An Automated Frame Analysis of Europe's 2015 Refugee Crisis, *Journal of Ethnic and Migration Studies* 43, (11), 1749-74.
- (1982). *Grunwald Declaration on Media Education*. Federal Republic of Germany: UNESCO.
- Guvernul României. (2015, septembrie). *legislatie.just.ro*. Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/171053>
- Hâncean, M. G. (2018). *Rețelele sociale în era Facebook. O analiză sociologică*. Iași: Editura Polirom.
- Hangiu, I. (2004). *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. București: Editura Institutului Cultural Român.
- Helsper, E., & Enyon, R. (2009). Digital natives: where is the evidence? *British Educational Journal*, 36(3), 503-520.
- Hien Dao, T., Docquier, F., & Peri, G. (2018). Migration and development: Dissecting the anatomy of the mobility transition. *Journal of Development Economics*(132), 88-101.
- Hobbs, R. (2010). *Digital and Media Literacy: a Plan of Action*. Washington DC: The Aspen Institute Communication and Society Program.
- Hobbs, R. (2011). The State of Media Literacy: a response to Potter. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 55 (3), 419-430.
- Hobbs, R. (2018). *The Routledge Companion to Media Education, Copyright and Fair Use*. New York: Routledge.
- home-affairs.ec.europa.eu*. (2023). Retrieved from https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/migration_en

- Horváth, I., & Anghel, R. G. (2009). Migration and Its Consequences for Romania. *Südosteuropa*(57), 386-403.
- Horváth, I. (2007). Country Profile: Romania. *Focus Migration*(9), 1-10. Retrieved mai 2024, from http://focus-migration.hwwi.de/uploads/tx_wilpubdb/CP_09_Romania.pdf
- Howard, P. N., & Parks, M. R. (2012). Social Media and Political Change: Capacity, Constraint and Consequence. *Journal of Communication*, 62 (2), 359-362.
- Hoyle, R., Das, S., Kapadia, A., Lee, A., & Vaniea, K. (2017). Was my message read?: Privacy and Signaling on Facebook Messenger. *CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, (pp. 3838-3842). Denver. doi:10.1145/3025453.3025925
- <https://www.hdsatelit.com>. (2011, June 13). Retrieved from <https://www.hdsatelit.com/2011/06/mic-istoric-al-evolutiei-televizunii.html>
- Huțuleac, V.-M. & Balaban, D. (2019). Digital Media Literacy of Children with Parents Working Abroad. Case Study of the Romanian Northeastern Area. *MedienPädagogik Zeitschrift für Theorie und Praxis der Medienbildung* 35(October): 36-54.
- Iașu, C. (2006). *Démographie et géographie du travail en Roumanie post décembriste*. Iași: Editura Sedcom Libris.
- Icha, O., & Agwu, E. (2015). Effectiveness of Social Media Networks as a Strategic Tool for Organizational Marketing Management. *Journal of Internet Banking and Commerce*(S2). doi:10.4172/1204-5357.S2-006
- [ici.ro](https://www.ici.ro/ro/istoric/). (2023, septembrie 20). Retrieved from <https://www.ici.ro/ro/istoric/>
- Iliescu, D., & Airinei, M. (2022). *Raport privind nivelul de literație digitală a elevilor din România*. București: BRIO.
- [impactfmregional.ro](https://impactfmregional.ro/suceava-se-pregateste-pentru-luna-diasporei/). (2023, 07 12). Retrieved from <https://impactfmregional.ro/suceava-se-pregateste-pentru-luna-diasporei/>
- Institutul Național de Statistică. (2019). insse.ro. Retrieved aprilie 2024, from <https://insse.ro/cms/ro/content/studiu-exploratoriu-privind-stocurile-de-migra%C8%9Bie>
- Institutul Național de Statistică. (2023). *Fenomenul migrației*. București: Institutul Național de Statistică. Retrieved from <https://insse.ro/cms/files/newsletter/2023/fenomenul-migratiei.pdf>
- Institutul Național de Statistică. (2023). *statistici.insse.ro*. Retrieved ianuarie 2024, from <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP309A>
- International Organization for Migration. (2019). *Glossary on Migration*. Geneva: International Organization for Migration.
- International Organization for Migration. (2023). *iom.int*. Retrieved from <https://www.iom.int/key-migration-terms>

- Ionescu, I. (2008). Migrația românilor în Uniunea Europeană. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, 23, 23-35.
- Ivan, L., & Hebblethwaite, S. (2016). Grannies on the Net: Grandmothers' Experiences of Facebook in Family Communication. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 18(1), 11-25.
- Jerasa, S., & Boffone, T. (2021). BookTok 101: TikTok, Digital Literacies, and Out-of-School Reading Practices. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 65(3), 219-226.
- Johnson-Eiola, J. (1998). Living on the Surface. Learning in the Age of Global Communication. In I. Snyder, *Page to Screen: Taking Literacy into the Electronic Era* (pp. 185-210). New York: Routledge.
- Kahanec, M., Zaiceva, A., & Zimmermann, K. (2009). Lessons from Migration after EU Enlargement. *IZA Discussion Paper no 4230*.
- Kan, K. (1999). Expected and unexpected residential mobility. *Journal of Urban Economics*, 72-96.
- Kaplan, A., & Haenlein, M. (2010). Users of the World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media. *Business Horizon*, 53(1), 59-68.
- Kapur, D. (2004, April). *Remittances: the New Development Mantra?* New York and Geneva: United Nations.
- Katz, E., Blumler, J. G., & Gurevitch, M. (1974). Utilization of Mass Communication by the Individual. In J. G. Blumler, & E. Katz (Eds.), *The Uses of Mass Communications: Current Perspectives on Gratifications Research* (pp. 19-31). Beverly Hills: Sage Publications.
- Kellner, D., & Share, J. (2005). Media literacy in the US. *MedienPädagogik*, 11, 11-21.
- Keuneke, S. (2005). Qualitative Interview. In L. Mikos, & C. Wegener, *Qualitative Medienforschung: Ein Handbuch* (pp. 254-267). Konstanz: UKV.
- Koczan, Z., Peri, G., Pinat, M., & Rozhkov, D. (2021). The Impact of International Migration on Inclusive Growth: a Review. *IMF Working Papers*.
doi:<https://doi.org/10.5089/9781513571966.001>
- Koltay, T. (2011). The media and the literacies: media literacy, information literacy, digital literacy. *Media, Culture and Society*, 33(2), 211-221.
- Kutlu-Abu, N., & Arslan, R. (2023). Evolving trend of media literacy research: A bibliometric analysis. *Journal of Media Literacy Education*, 25(1), 85-98.
- Kyong Chun, W. H., & Kanaan, T. (2006). *New media old media- A History and Theory reader*. New York: Routledge Taylor and Francis Group.
- Lanham, R. (1995). Digital literacy. *Scientific American*, 273(3), 160-161.

- Law, N., Woo, D., Torre, J., & Wong, G. (2018). *A global framework of reference on digital literacy skills for indicator 4.4.2*. Montreal: UNESCO Institute for Statistics.
- Lawson-Borders, G. (2003). Integrating new media and old media: Seven observations of convergence as a strategy for best practices in media organizations. *International Journal of Media Management*, 5(2), 91-99.
- Lăzăroiu, S. (2003). Romanians Go Global. Patterns of migration and the European integration. *Early Warning Report*, 22-30.
- Lăzăroiu, S. (2004). *Migration Trends in Selected Applicant Countries. Romania More 'Out' than 'In' at the crossroads between Europe and the Balkans* (Vol. IV). Viena: IOM.
- Leaning, M. (2019). An Approach to Digital Literacy through the Integration of Media and Information Literacy. *Media and Communication*, 7 (2), 4-13.
- Leavis, F., & Thompson, D. (1933). *Culture and environment: The training of critical awareness*. Chatto & Windus.
- Lee, E. S. (1966). A Theory of Migration. *Demography*, 3(1), 47-57.
- Lee, Y.-J., Sugiura, H., & Geciene, A. (2017). Stay or Relocate: The Roles of Networks After the Great East Japan Earthquake. In E. C. Jones, & A. Faas, *Social Network Analysis of Disaster Response, Recovery and Adaptation* (pp. 223-238). Butterworth-Heinemann.
- legislatie.just.ro. (2024, mai 23). Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/283017>
- Linke, K., & Hofer-Straße, A. (2011). Generation Facebook? The history of social networks. *Global Business Management Research Conference*, 1-10.
- Livingstone, S., & Helsper, E. (2012). Children, Internet and Risk in Comparative Perspective. *Journal of Children and Media*, 7(1), 1-8.
- Livingstone, S. (2004a). What is Media Literacy? *Intermedia*, 32(3), 18-20.
- Livingstone, S. (2004b). Media Literacy and the Challenge of New Information and Communication Technologies. *The Communication Review* 7 (1), 3-14.
- Livingstone, S., & Helsper, E. (2008). Parental Mediation of Childrens' Internet Use. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 52(4), 581-599.
- Livingstone, S., & Van Der Graaf, S. (2010). Media Literacy. In W. Dornsbach, *The International Encyclopedia of Communication* (pp. 1-7). New York: John Wiley & Sons. doi:<https://doi.org/10.1002/9781405186407.wvbiectm039>
- Livingstone, S., Van Couvering, E., & Thumim, N. (2005). *Adult Media Literacy. A review of research literature of Ofcom*. London: Department of Media and Communications London School of Economics and Political Science.

- Lochard, G., & Boyer, H. (1998). *Comunicare mediatică*. Iași: Editura Institutul European.
- Mabogunje, A. (1970). Systems Approach to a Theory of Rural-Urban Migration. *Geographical Analysis*(2), 1-18.
- Macedo, G. (2008). *An overview of Media Literacy*. Brussels: Policy Department Structural and Cohesion Policies- European Parliament.
- Mădroane, I. (2016). The media construction of remittances and transnational social ties: Migrant-non-migrant relationships in the Romanian press. *Global Studies in Culture and Power*, 23(2), 228-246.
- Manovich, L. (2001). *The language of New Media*. Massachusetts Institute of Technology.
- Mara , I. (2012). Surveying Romanian Migrants in Italy before and after the EU Accession: Migration Plans, Labor MARKET Features and Social Inclusion. *Norface Migration Discussion Paper*(no. 2012-24). Retrieved from http://ww.norface-migration.org/publ_uploads/NDP_24_12.pdf
- Marie, C.-V. (2004). *Preventing Illegal Imigration: Juggling Economic Imperatives, Political Risks and Individual Rights*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Martin, A. (2006). Literacies for the digital age. In A. Martin, & D. Madigan, *Digital literacies for learning*. Cornwall, Great Britain: Facet Publishing.
- Martin, A., & Grudziecki, J. (2006). DigEuLit: Concepts and Tools for Digital Literacy Development. *Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer Sciences*, 5(4), 249-267. doi:<https://doi.org/10.11120/ital.2006.05040249>
- Marzocchi, O. (2023). *europarl.europa.eu*. Retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/147/free-movement-of-persons>
- Massey, D., & Espana, F. (1987). The Social Process of International Migration. *Science*, 237(4816), 733-738.
- Massey, D., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Taylor, J. (1993). Theories of International Migration: A Review and Appraisal. *Population and Development Review*, 19(3), 431-446.
- Matiș, A. M. (2022). *panorama.ro*. Retrieved from https://panorama.ro/diaspora-investitorul-nostru-cati-bani-vin-in-tara-de-la-romanii-din-diaspora-si-de-unde-sunt-trimisi-cei-mai-multi/?mc_cid=415f889102&mc_eid=cd1f92f96c
- Mau, S., & Verwiebe, R. (2010). *European Societies: Mapping Structure and Change*. Bristol/Portland: The Policy Press.
- McAuliffe, M., & Oucho, L. (2024). *World Migration Report 2024*. Geneva: International Organization for Migration.

- McCombs, M. E., and Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly* 36, 176–187. doi: 10.1086/267990
- McCombs, M. E., Shaw, D. L., and Weaver, D. H. (2014). New directions in agenda-setting theory and research. *Mass Communication and Society* 17, 781–802. doi: 10.1080/15205436.2014.964871
- McLuhan, M. (1964). *Understanding media: The Extension of Man*. The MIT Press.
- McLuhan, M. (1967). *The Media is the Message: An Inventory of Effects*. Bantam Books.
- McLuhan, M. (1975). *Galaxia Gutenberg*. București: Editura Politică .
- McNeil, E. (2024). *US Media Literacy Policy Report 2023. A State-by-State sStatus of Media Literacy Education Laws for K-12 Schools*. Watertown: Media Literacy Now. Retrieved from https://medialiteracynow.org/wp-content/uploads/2024/02/MediaLiteracyNowPolicyReport2023_publishedFeb2024b.pdf
- meaningofmigrants.org*. (2024). Retrieved from <https://meaningofmigrants.org/>
- medialit.org*. (2024, 03). Retrieved from <https://www.medialit.org/reading-room/what-media-literacy-canadian-definition>
- medialiteracy.ro*. (2024). Retrieved from <https://medialiteracy.ro/ro/acasa/>
- Mergel, I. (2012). *Social Media in the Public Sector: Participation, Collaboration, and Transparency in the Networked World*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Mergel, I. (2013). A Framework for Interpreting Social Media Interactions in the Public Sector. *Government Information Quarterly*, 30(4), 327–334.
- Mergel, I. (2017). Building Holistic Evidence for Social Media Impact. *Public Administration Review*, 77(4), 489-495.
- Metzer, J. M., & Flanagin, J. A. (2008). *Digital Media, Youth and Credibility*. Cambridge: MIT Press.
- Meyers, E. M., Erickson, I., & Small, R. (2013). Digital Literacy and Informal Learning Environments: an Introduction. *Learning Media and Technology*, 38(4), 355-367.
- Ministerul Educației. (2022, august 26). Programa Școlară pentru disciplina opțională „Educație digitală și abilități media”. București, România. Retrieved from <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/258833>
- Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. (2024). *copii.gov.ro*. Retrieved mai 2024, from <https://copii.gov.ro/1/date-statistice-copii-si-adoptii/>
- Ministerul pentru Societatea Informațională. (2014, Noiembrie). Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2014-2020.

- Mititelu, C. (2021). The Service of the Romanian Orthodox Church to Migrants. *Ecumeny and Law*, 9(1), 45-66. doi: <https://doi.org/10.31261/EaL.2021.09.1.03>
- mmuncii.ro*. (2015). Retrieved from https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Proiecte_in_dezbatere/2015/2015-05-18_Anexa1_Proiect_HG_Procedura_metodologie.pdf
- Mocanu, F.-I. (2023). *Alfabetizarea digitală în social media pe categorii de vârstă*. București: Editura Pro Universitaria.
- Mosquera, R., Odunowo, M., McNamara, T., Guo, X., & Petrie, R. (2019). The economic effects of Facebook. *Experimental Economics*(23), 575-602. *namle.org*. (2024). Retrieved from <https://namle.org/resources/media-literacy-defined/>
- Natale, S., & Lesage, F. (2019). Rethinking the distinctions between new and old media. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, 25(4), 575-589.
- Neagu, L. (2021, decembrie 13). *economica.net*. Retrieved from https://www.economica.net/cati-abonati-de-televiziune-si-Internet-are-romania-cum-si-au-impartit-piata-digi-vodafone-orange-si-telekom-document-ancom_548179.html
- Negruț, S., Rusu, V., & Dumitrescu, A. (2003). The exodus of the labour force from the perspective of Romanian society. In *Science Policy, Mobility and Brain Drain*. Leeds.
- OECD. (2009). *Society at a Glance 2009: OECD Social Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2018). *International Migration Outlook Report*. Paris: OECD Publishing. Retrieved 01 10, 2019, from <http://www.oecd.org/migration/international-migration-outlook01999124x.htm>
- OECD. (2019). *Talent Abroad: A Review of Romanian Emigrants*. Paris: OECD Publishing. doi:<https://doi.org/10.1787/43c408b1-en>
- Okólski, M. (2001). Incomplete Migration: a New Form of Mobility in Central and Eastern Europe. The Case of Polish and Ukrainian Migrants. In C. Wallace, & D. Stola, *Patterns of Migration in Central Europe* (pp. 105-128). London: Palgrave Macmillan. doi:https://doi.org/10.1057/9780333985519_5
- Ola, E., & Synnove, A. (2013). From protection to public participation. A review of research literature on media literacy. *Javnost-The Public*, 20, 83-98.
- op.europa.eu*. (2024). Retrieved from <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/945b22a6-7820-47d9-b02c-120254bbb9d5>
- Open Society Institute Sofia. (2022, Decembrie 6). Media Literacy Index 2022. Main Findings and Possible Implications. Vienna.
- Oprea, Bogdan. (2021). *Fake news și dezinformare: recunoaște și verifică. Manual pentru toți utilizatorii de Internet*. Iași: Editura Polirom.

- Orozco, M., & Yansura, J. (2015). Remittances and financial inclusion: opportunities for Central America. *Inter-American Dialogue*.
- P, C. (2021, iulie). *cand.ro*. Retrieved from *cand.ro*: <https://cand.ro/cand-a-aparut-Internetul-in-romania/>
- Pânzaru, C., & Reisz, R. (2013). Validity of the Push and Pull Hypothesis for the Explanation of Romanian Migration Flows. *Journal of Social Research & Policy*, 4(1), 93-108.
- Parlamentul European. (2023, septembrie). *europarl.europa.eu*. Retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20200624STO81906/cauzele-migratiei-de-ce-migreaza-oamenii>
- Paus-Hasebrink, I. (2005). Forschung Mit Kinder Und Jugendlichen. In L. Mikos, & C. Wegener, *Qualitative Medienforschung: Ein Handbuch* (pp. 222-231). Konstanz: UKV.
- picodi.com*. (2019, decembrie). Retrieved from <https://www.picodi.com/ro/se-poate-mai-ieftin/clasificarea-preturilor-Internetului-in-lume>
- Phua, J., Jin, S.G., and Kim, J. (2017). Gratifications of using Facebook, Twitter, Instagram, or Snapchat to follow brands: The moderating effect of social comparison, trust, tie strength, and network homophily on brand identification, brand engagement, brand commitment, and membership intention. *Telematics and Informatics*, 34 (1), 412-424,
- Pool, C. (1997). A New Digital Literacy: A Conversation with Paul Gilster. *Educational Leadership*, 55(3), 6-11.
- Popa, D. (2002). *Mass-media astăzi*. Iași: Editura Institutului European.
- Popescu, T. (2008). Immigration discourses: the case of Romanian immigrants in Italy. *Journal of Linguistic and Intercultural Education*(1), 31-44.
- Porumbescu, A. (2015). Defining the New Economics of Labor Migration Theory Boundaries: A Sociological-Level Analysis of International Migration. *Revista de Științe Politice*(45), 55-64.
- Potter, J. (2004b). *Theory of Media Literacy. A Cognitive Approach*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
- Potter, J. (2004a). Argument for the Need of a Cognitive Theory of Media Literacy. *American Behavioral Scientist*, 48 (2), 266-272.
- Potter, J. W. (2010). The State of Media Literacy. *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 54(4), 675-696.
- Potter, J. W. (2013). Review of literature on Media Literacy. *Sociology Compass*, 7(6), 417-435.
- Potter, J., & Christ, W. G. (2007). „Media Literacy”. In G. Ritzer, *The Blackwell Encyclopedia of Sociology*. Oxford: Willey-Blackwell Publishing.

- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants Part 1. *On the Horizon*, 9(5), 1-6.
- Președintele Consiliului Județean Suceava. (2023, 08 2). *monitorulsv.ro*. Retrieved from <https://m.monitorulsv.ro/Local/2023-08-02/Consiliul-Judetean-Suceava-a-dat-startul-manifestarilor-organizate-in-Luna-Diasporei>
- proeurocons.eu*. (2024). Retrieved from <https://proeurocons.eu/product/educatie-media-alfabetizare-media-pentru-scoala-romaneasca/>
- Purba, K., Asirvatham, D., & Murugesan, R. (2021). Instagram Post Popularity Trend Analysis and Prediction using Hashtag, Image Assessment, and User History Features. *The International Arab Journal of Information Technology*, 18(21), 85-94.
- Quéau, P. (2001). Information Literacy: A new Frontier. *UNISIST Newsletter: Information, Informatics, Telematics*, 29(2).
- Răduică, G., & Răduică, N. (1995). *Dicționarul presei românești: 1731-1918*. București: Editura Științifică.
- Ramon Tuazon, A. L. (2020). *Towards a Media and Information Literacy Competency Framework in Myanmar*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) Myanmar Office.
- Rapoport, H., Sardoschau, S., & Silve, A. (2020). *Migration and Cultural Change*. Paris: Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales.
- Riesmeyer, C., Pfaff-Rüdiger, S., & Kümpel, A. (2012). Media Literacy and Developmental Tasks: A Case Study in Germany. *Medyske Studje*, 3(6), 42-57.
- Rotaru, I. (2019, 12). Media literacy as a 21st key competence. A case study of Romania. *Professional Communication and Translation Studies*.
- Rotaru, I. (2016). The Role of Media in Structuring the Social Representations of Romanian Immigrants in Germany. *Journal of Media Research*, 9(24), 99-120.
- Rus, F. (2005). *Evoluția procesului de comunicare de la forma interpersonală la cea politică și mediatică*. Cluj-Napoca: Editura Accent.
- Russo, A., Watkins, J., Kelly, L., & Chan, S. (2008). Participatory communication with social media. *Curator: The Museum Journal*, 51(1), 21-31.
- Sandu, D. (2000). Migrația circulatorie ca strategie de viață. *Romanian Sociology*, 5-29.
- Sandu, D. (2000). Migrația circulatorie ca strategie de viață. *Sociologie a Românească* (2), 5-29.
- Sandu, D. (2006). Exploring Europe through work migrations: 1990-2006. In D. Sandu, *Living abroad on a temporary basis. The Economic migration of Romanians: 1990-2006* (pp. 13-35). Bucharest: Open Society Foundation.
- Sandu, D. (2010). *Lumile sociale ale migrației românești în străinătate*. Iași: Polirom.

- Sandu, D. (2023). Unde și de ce au emigrat, recent, românii? *Punctul Critic*(3-4), 83-94.
- Scharrer, E., & Zhou, Y. (2024). Media Literacy and Communication. *Oxford Research Encyclopedia of Communication*.
- Scott, D. M. (2011). *The new rules of Marketing and PR*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., Hoboken.
- searchlogistics.com. (2024, mai 31). Retrieved from <https://www.searchlogistics.com/learn/statistics/tiktok-user-statistics/>
- Sedlack, G., & Stanley, J. (1992). *Social Research. Theory and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Silverstone , R. (1999). *Televiziunea în viața cotidiană*. Iași: Editura Polirom.
- Singh, J., Kerr, P., & Hamburger, E. (2016). *Media and Information Literacy: Reinforcing Human Rights, Countering Radicalization and Extremism*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization .
- Sjaastad, L. (1962). The costs and returns of human migration. *Journal of Political Economy*(70), 80-93.
- Smith, M. A., Shneiderman, B., Milic-Frayling, N., Mendes Rodrigues, E., Barash, V., Dunne, C., . . . Gleave, E. (2009). Analyzing Social Media Networks with NodeXL. *C&T*, 255-263.
- Șoșea, C., Popescu, L., & Iordache, C. (2018). Post-communist Romanian migration patterns: dynamics and territorial perspectives. *Forum Geografic, XVII*(2), 171-185. doi:10.5775/fg.2017.083.d
- Spoaller, D. F. (2021). *Comunicarea strategică prin intermediul rețelelor de socializare: studiu de caz: comunicarea instituțiilor statului român în perioada stării de urgență, în contextul pandemiei COVID-19*, Cluj-Napoca: Accent.
- Stacey, M. (1970). *Methods of Social Research*. Oxford: Pergamon Press.
- Stark, O., & Bloom, D. (1985). The New Economics of Labor migration. *The American Economic Review*, 75(2), 173-178.
- static.anaf.ro. (2023). Retrieved from https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentContribuabili_r/Ghid_rezidenta_2023.pdf
- statista.com. (2023). Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/1178720/romania-facebook-messenger-users/>
- statista.com. (2023, decembrie). *statista.com*. Retrieved from [statista.com](https://www.statista.com/topics/7134/social-media-usage-in-romania/#topicOverview): <https://www.statista.com/topics/7134/social-media-usage-in-romania/#topicOverview>

- statista.com*. (2024). Retrieved mai 2024, from <https://www.statista.com/statistics/1172720/romania-most-used-social-media-platforms/>
- statista.com*. (2024, aprilie). Retrieved mai 2024, from <https://www.statista.com/statistics/325587/instagram-global-age-group/>
- statista.com*. (2024). Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/805448/instagram-users-romania/>
- statista.com*. (2024). Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/545967/snapchat-app-dau/>
- stiri.org*. (2024). Retrieved from <https://www.stiri.org/apeluri-pentru-ong-uri/articol/dezvoltarea-competentelor-de-educatie-media-a-generatiei-z-prin-programul-efectiv-civic>
- Stoica, I. (2011). *TENTAȚIA MIGRAȚIEI Necesitate și oportunitate într-o lume globalizată*. București: 2011.
- suceava-smartpress.ro*. (2019, 08 7). Retrieved from <https://suceava-smartpress.ro/copiii-romanilor-din-diaspora-tema-dezbaterii-organizata-luni-12-august-2019-la-biblioteca-bucovinei-i-g-sbiera-suceava-ghid-pentru-parintii-plecati-in-strainatate-inmanat-part/>
- suceava-smartpress.ro*. (2022, 07 8). Retrieved from <https://suceava-smartpress.ro/august-luna-diasporei-calendarul-actiunilor-care-vor-avea-loc-luna-viitoare-in-judetul-suceava/>
- Tandoc, E., Lim, Z., & Ling, R. (2018). Defining „faek news”. *Digital Journalism*, 6(2), 137-153.
- Tang, L., & Liu, H. (2011). Leveraging social media networks for classification. *Data Min Knowl Disc*, 23(3), 447-478.
- Tappscot, D. (2008). *Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World*. McGraw Hill.
- Taylor, J. (1999). The new economics of labor migration and the role of remittances in the migration process. *International Migration*, 37(1), 63-88.
- Tkaczyk, M. (2017). Between Politicization and Securitization: Coverage of the European Migration Crisis in Czech Online News Media, *Communication Today* 8(2): 90–110.
- Toffler, A. (1995). *Puterea în mișcare*. București: Editura Antet.
- Toma, M. (2004). *Competență în mass-media*. București: Humanitas.
- Tsuda, T. (2012). Whatever happened to Simultaneity? Transnational Migration Theory and Dual Engagement in Sending and Receiving Countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38(4), 631-649.

- Turchină, T. (2017). *Familii fără hotare- Copii rămași acasă? Părinți plecați în străinătate? Răspunsuri pentru profesioniști*. Casa editorial-poligrafică „Bons Offices”.
- un.org*. (2022, mai). Retrieved from <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>
- UNESCO. (2003). *Information Literacy meeting of experts*. Prague: United States Commission on Libraries and Information Science. Retrieved from <https://docs.google.com/file/d/0B3SNEP9j56rIMjM4OGJiNWItM2E4Ni00Yjc0LWJjYtctZDMxZTVlOGYyMDAy/edit?ddrp=1&pli=1&hl=en&resourcekey=0-ciIXpoCGyz9E0xs-pCDmMw>
- UNESCO. (2003). *unesdoc.unesco.org. Literacy, a UNESCO perspective*. Retrieved from [unesdoc.unesco.org: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000131817](https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000131817)
- UNHCR. (2017). *unhcr.org/ro*. Retrieved from <https://www.unhcr.org/ro/380-refugiat-sau-migrant-cum-este-corect-punctul-nostru-de-vedere.html>
- UNHCR. (2024). *unhcr.org*. Retrieved from <https://www.unhcr.org/us/news/stories/unhcr-viewpoint-refugee-or-migrant-which-right>
- unicef.org*. (2023). Retrieved from <https://www.unicef.org/romania/ro/comunicate-de-pres%C4%83/educa%C8%9Bia-media-scut-%C3%AEmpotriva-infodemieii>
- United Nations. (2024). *un.org*. Retrieved from <https://www.un.org/en/global-issues/migration>
- United Nations. (2024). *un.org*. Retrieved from <https://www.un.org/en/global-issues/migration>
- United Nations Economic Commission for Europe. (2016). *Defining and Measuring Circular Migration*. New York and Geneva: United Nations.
- United Nations Educational, S. a. (2013). *UNESCO Global Media and Information Literacy Assessment Framework: Country Readiness and Competencies*. Paris: UNESCO.
- Uniunea Europeană. (2024). *european-union.europa.eu*. Retrieved from https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1990-99_ro
- Van Djick, J. (2013). *The culture of connectivity: A critical history of social media*. Oxford University Press.
- Vasile, V. (2014). Labor mobility impact on sending countries. Romanian EU workers case study. *Procedia Economics and Finance* (8), 737-746.
- Vasile, V., Boboc, C., Pisica, S., & Cramarenco, R. (2013). Estimarea impactului liberei circulații a lucrătorilor români pe teritoriul UE, începând cu 1.01.2014; realități și tendințe din perspectivă economică, ocupațională și socială la nivel național și european. *SPOS Studiul nr 3*.

- Vaterlaus, J., Barnett, K., Roche, C., & Young, J. (2016). "Snapchat is more personal": An exploratory study on Snapchat behaviors and young adult interpersonal relationships. *Computers in Human Behavior*(62), 594-601.
- Verniers, P. (2009). *Media Literacy in Europe: Controversies, Challenges and Perspectives*. EuroMeduc.
- Vieira, N. (2008). As Literacias e o Uso Responsável da Internet. *Observatorio Journal*, 5, 193-209.
- Vincze, H. O., Meza, R., & Balaban, D. C. (2021). Frame Variation in the News Coverage of the Refugee Crisis: The Romanian Perspective. *East European Politics and Societies*, 35(1), 113-135.
- Vincze, H., & Balaban, D. (2022). Between Conflict and Solidarity: Pandemic Media Coverage of Romanian Intra-EU Labour Migrants. *Media and Communication*, 10(2), 265-275.
- Vinney, C. (2023, October). Media Literacy in the Modern Age. How to understand the messages we observe all day every day. Retrieved from <https://www.verywellmind.com/what-is-media-literacy-5214468>
- Vîrğa, D., & Iliescu, D. (2017). The well-being of Romanian workers in Spain: antecedents and moderators. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 26(1), 149-159.
- Vladu, L. & Pârvan, M. (2023). Comunicare și bună guvernare. In P. Dobrescu & F. Zeru. *Comunicarea guvernamentală în România. O abordare strategică* (pp. 17-49). București: Tritonic.
- Vlase, I. (2013). 'My Husband is a Patriot!': Gender and Romanian Family Return Migration from Italy. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39(5), 741-758.
- Vuorikari, R., Kluzer, S., & Punie, Y. (2022). *DgComp 2.2, The Digital Competence Framework for Citizens with New Examples of Knowledge, Skills and Attitudes*. Luxemburg: Publications Office of the European Union.
- Waite, D., & Swisher, J. R. (2019). *Migrants, Immigrants, Refugees and Other Boxes into Which We Put One Another. Education, Immigration and Migration (Studies in Educational Administration)*, Emerald Publishing Limited.
- Wickramasinghe, A., & Wimalaratana, W. (2016). International Migration and Migration Theories. *Social Affairs: A Journal for the Social Sciences*, 1(5), 13-32.
- Wilson, C., Grizzle, A., Tuazon, R., Akyempong, K., & Cheung, C. (2011). *Media and Information Literacy. Curriculum for Teachers*. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Wolton, D. (1991). *War Game. L'information et la guerre*. Paris: Flammarion.

- Wuyckens, G., Landry, N., & Fastrez, P. (2022). Untagling media literacy information literacy and digital literacy: A sistematic meta-review of core concepts in media education. *Journal of Media Literacy Education, 14*(1), 168-182.
- www.britannica.com.* (2024). Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/human-migration>
- www.mae.ro.* (2024). Retrieved from <https://www.mae.ro/taxonomy/term/450/2#null>
- www.mmuncii.ro.* (2024). Retrieved from <https://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/munca/52-mobilitatea-fortei-de-munca/3132-2014-01-01-ghiduri-lucrator-ro-ue?highlight=WyJnaGlkdWwiLCJsdWNYXHUwMTAzdG9ydWx1aSIInJvbVx1MDBlMm4iLCJnaGlkdWwgbHVjclx1MDEwM3RvcnVsdWkiLCJnaGlkdWwgbHVjclx1MDEw>
- www.salvaticopiii.ro.* (2024). Retrieved from https://www.salvaticopiii.ro/sites/ro/files/migrated_files/documents/29e784b3-b48b-4a79-bea0-49767b85ab03.pdf
- www.senat.ro.* (2024). Retrieved from <https://www.senat.ro/ComponentaComisii.aspx?Zi=&ComisieID=DE4847CC-827D-445D-8BE2-615C84D90978>
- Yanarateş, E. (2020). Media Literacy: A conceptual analysis. *Social Scientific Ceneter Journal 2*(2), 89-102.
- Yezer, A. M., & Thurston, L. (1976). Migration Patterns and Income Change: Implications for the Human Capital Approach to Migration. *Southern Economic Journal, 42*(4), 693-702. doi:<https://doi.org/10.2307/1056262>
- Yi H. & Wang Y. Wang (2022). Who Is Affecting Who: The New Changes of Personal Influence in the Social Media Era. *Frontiers in Psychology, 13*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.899778>
- Youn, A. (2019). What is the Ideal Instagram Filter? *Aesthetic Surgery Journal Open Forum, 1*(2), 1-8.
- Zacchetti, M. (2011). An European approach to media literacy. *Congresso Nacional „Literacia, Media e Cidadania”* (pp. 41-44). Braga: Universidade do Minho: Centro de Comunicacao e Sociedade.
- Zelinsky, W. (1971). The Hypothesis of the Mobility Transition. *Geographical Review, 61*(2), 219-249.
- Zeru, F. (2021). The Use of Social Networking Websites in Romanian Public Administration. *Journal of Media Research, 14*(2), 105-122.
- Zeru, F. (2022). *Comunicarea guvernamentala din Romania prin intermediul retelele sociale*, Bucuresti: Comunicare.ro.

- Zeru, F., Balaban, D.C. and Bargaoanu, A. (2023). Beyond Self-Presentation. An Analysis of the Romanian Governmental Communications on Facebook. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, Issue No. 70 E/October.
- Zimmermann, K. (1995). Tackling the European Migration Problem. *Journal of Economic Perspectives*, 9(2), 45-62.
- Zlotnik, H. (1992). Empirical Identification of International Migration Systems. In M. Kritz, L. Lim, & H. Zlotnik , *International Migration Systems: A Global Approach*. Oxford: Clarendon Press.
- Zurkowski, P. (1974). *The information service environment relationships and priorities (Related Paper no 5)*. Washington DC: National Commission on Libraries and Information Science.